

SULEQATIGIISSIT
SAMARBEJDSPARTIET

FM2019/229

Tillie Martinussen

27. maj 2019 – 1. behandling

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at rette henvendelse til den danske stat med anmodning om hjælp til at hjælpe børnene i Tasiilaq og resten i Grønland.

(Medlemmerne af Inatsisartut fra Partii Naleraq, Demokraatit, Atassut, Samarbejdsparitiet og Inuit Ataqatigiit)

Taler er som musik, hvor dybden i musikken udtrykkes bedst i pauserne imellem de toner, der er skrevet som noder, talen viser sin dybde i det usagte.

I Samarbejdsparitiet mener vi, at pauserne bør fyldes ud med alt det der forbliver usagt i vort samfund.

Tabuer vi skal gøre op med. Mangel på uddannelse, mangel på arbejdskraft, nødvendigheden af tilflyttende arbejdskraft, det økonomiske dødens gab der er på vej, og alle de mange områder der er forfaldne, og har efterslæb, alle de menneskeskæbner der ikke kan selv, uden hjælp. Alle dem vi mister. Har mistet. Alle dem vi ikke helt kan nå ud til. Dem skal vi nå. Sammen.

For lange sagsbehandlingstider, og mangel på anvisningsmuligheder slår bogstaveligt talt mennesker ihjel. Rapporter fra bl.a. Børnetalsmanden viser, at kommunerne har meget svært ved at leve op til de mest basale krav sat i FN's regi. Ansvar forflyttes uskønt rundt. I mellemtiden taber vi flere og flere medborgere på gulvet, vi kan se os om, og se at der forsvinder mennesker månedligt for egen hånd. Hjertesorg, overgreb, depression, angst, sindets sygdomme, misbrug af substanser til selvmedicinering og den ultimative; at ende livet ved egen hånd, eller hævn-gerrighed, vold, mobning, psykisk vold, rovdyrs- adfærd, og ekstrem selvbeskyttelse følger dårlig opvækst, og traumer der ikke tages hånd om. Vi taber økonomisk, menneskeligt og taber som samfund.

Hvornår er nok nok?

Hvornår siger vi, at vi ikke vil lægge flere i jorden, ikke se flere hjerteskrærende historier fordi der ikke ER flere - af børn der bindes på hænder og fødder, og på hjertet og sjælen af voksne der er syge?

Hvornår overgår børnenes tarv politikernes misforståede stolthed, og hvornår står vi sammen om det vigtigste i vort land; nemlig børn og unge.

I dag. Åbenbart. Tager vi første, usikre skridt mod sammenhold om de vigtigste ting, og at række hjertet ud mod de der gerne vil gribe den. Sammen. Om end vi ser mistænkeligt på hinanden, er i valgKAMP med fokus på kamp, at vi taler dårligt om hinanden i konkurrerende partier, eller samme partier, at vi trættes af hinanden, er uenige, og ganske enkelt angriber hinanden på kryds og tværs...

Ja, så står vi alligevel her i dag, sammen de fleste af os, og kræver hjælp til vore børn og unge.

Den dårlige nyhed i sociale sammenhænge er, at vi befolkningsmæssigt ikke er så mange, at vi kan besætte og løfte alle stillinger der er behov for med uddannelser osv.

Den gode nyhed er, at vi ikke er så mange, befolkningsmæssigt, at vi kan nå meget langt, med relativt få og simple, praktiske og vedvarende indsatser. Best practices er nemme at udbrede, og vi er et samfund der er vant til at stå sammen når katastrofer rammer os, når vore medmennesker er ude for uheld mm.

Vi går her i Salen i dag, forrest med et eksempel; på tværs af de fleste, kan vi stå sammen om det vigtigste.

Det bliver vanskeligt, og et langt, virkelig sejt træk, men det er nødvendigt.

Vi har alle sammen i årtier, og utallige valgkampe igennem råbt, at vi ville prioritere at løse disse problemer, men det går for langsomt, vi taber for mange, og for mange glider livet af hænde. Derfor ser vi hvor vi kan

samarbejde, derfor beder vi om hjælp, derfor står vi sammen.

Gør jer selv den tjeneste næste gang I ser børn i en hvilken som helst alder, at standse op og se lidt på dem. Ugentligt går en del børnehavebørn forbi herude, på forpladsen foran Inatsisartut.

Det er blandt andet børn i denne alder der voldtages af syge individer, rundt omkring i landet. Nogle sulter, nogle lider under hård mishandling, vold, vold mod dem de elsker, eller vold på psyken, mobning, misrøgt eller andet der afgørende truer deres udvikling.

De har ikke bedt om at komme til verden, de har ikke bedt om præcis de voksne der er omkring dem, og det er naturligvis langt fra alle børn der oplever hårrejsende ting i hverdagen.

Men der er altså sindssygt mange, der oplever seksuelle krænkelser, og det nævnt ovenfor.

Det må og SKAL stoppe.

Børn er helt vidunderlige, åbne, grundlæggende kærlige, og udviklingsmæssigt påvirkelige små væsner.

Vi har alle været dem. Her går de med hinanden i hænderne, eller i snore, for at sikre at de følges ad, derude, mens de peger, pludrer, synger og tænker. Vores fremtid.

De må og skal være trygge, uanset alder, uanset hvor de bor, uanset hvilke voksne de er født eller opfostret af. I hele landet. Hjælpen SKAL frem. Børn har krav på tryghed, men endnu mere vigtigt; det kan simpelthen ikke lade sig gøre for almindelige mennesker, ikke at ønske børn af samfundet det grundlæggende godt.

De er os for x antal år siden, og de er os om x antal år. De skal have en bedre fremtid end vi havde, og de skal have en bedre fremtid – alle sammen – også de sårbare og udsatte børn – end det har tegnet til, hidtil. Det er ikke bare tal. Det er små, mellemstore og unge mennesker, med hjerter, tanker, liv og værdi. Hver eneste én. Det er vores pligt at beskytte dem.

Det er klart, at en skærpet lovgivning for krænkerer, der sikrer langt bedre behandlende tilbud end der er nu, samt afsoning et andet sted end hvor ofret er, om muligt også er et område vi skal have set på – hvilket vi også mener at Naalakkersuisut bør forhandle med den danske stat om, at tilvejebringe – ligesom afsoningssteder bør have uddannet og kompetent personale og opfølgingsprogrammer.

Endnu vigtigere er det måske, at sikre forebyggende indsatser.

Det er første gang, hvor vi står sammen – og beder Rigsfællesskabet stå sammen med os, og søger – sammen – at slå hul i de grimme statistikker. De altødelæggende vilkår for nogen.

Vi i Samarbejdspartiet er sikre på, at vor befolkning står med os, når vi beder om hjælp, og stiller krav til os selv og hinanden her i Salen, i ét fælles rungende JA til at bede om hjælp, at prioritere hjælp selv, og at arbejde hårdt og tungt på vort svendestykke som folkevalgte i dag; at vende skuden for udsatte, sårbare, mishandlede, misbrugte og ensomme, børn der er.

Det er Samarbejdspartiets opfattelse, at man sagtens kan bede om hjælp, men at vi også må være medfinansierende i denne hjælp.

Altså mener vi, at vi skal bede om hjælp til personale, særlige indsatshold til at nedbringe sagsbunkerne, og hjælp til at skabe vedvarende programmer, og afdække behov for anbringelsessteder, terapi, familie-hjælp, familie-lejligheder, efterværn, forebyggelse af sårbarheder, samt sikre behandling til krænkerer, og forebyggelse af krænkelser.

Vi skal finde løsninger sammen, men også hvor Grønland kan byde ind med både penge, mandskab, kendskab til lokalforhold og andet relevant. Således at det ikke alene bliver en almisse-modtagning, men at vi også byder ind hvor vi kan.

Der er ganske dygtige antropologer, sociologer, psykologer, samt medarbejdere her i landet og her fra landet, i Danmark, der kan hjælpe med både tvær/eller transkulturel udredning og hjælp, tilpasning af programmer til Grønlandske forhold, lokalkendskab, udredning, samt at sikre kultur,- og ressourceforståelse, og som kan hjælpe med at finde relevante samarbejder helt konkret, og tilpasse disse i

samarbejde med danske panderter, og fagfolk.

Ligeledes vil vi foreslå, at alle uforbrugte midler går til børneområdet i Finansloven de næste mange år, og at man evt. forhandler indbyrdes her i Grønland om de næste mange års finansloves disponering, samt sikrer at kommunerne også byder ind med budget til lønninger, ophold, medarbejdere m.fl. således vi også kommer med meget af værdi.

Vi anbefaler også, at man sikrer forskning, og følgeforskning i de indsatser der laves, med henblik på, at tilpasse indsatser til vort uddannelsessystem, vort ressourceniveau, nogle generationer frem, og i samarbejde med fagforeninger, og folk på gulvet derude, for at sikre at man får afdækket behovene, og praktiske løsninger på den lange bane, således vi arbejder med henblik på, at standse katastrofen for børn og unge der har det svært her og nu – men samtidig sikrer langsigtede og holdbare løsninger efterfølgende efter de umiddelbare ”brandslukkende indsatser”.

Vi anbefaler også, at man anvender tidligere tilvejebragt forskning, programmer som allerede er præsenteret for Grønland, m.fl. F.eks. Alternativ til Vold, samarbejde med Janus-centret om forebyggende indsatser til sårbare unge der kan udvikle krænkelse-adfærd, samarbejde med Rigshospitalet om tilbud til krænkere, og samarbejder med investeringsfonde, og civilsamfundet – både her og i Danmark, for at få den mest brede spektrum, men også nødvendigste hjælp hurtigst muligt.

Der er ingen tvivl om, at det kræver et stort arbejde, at påbegynde at få hjælpen afdækket, tilpasset og ikke mindst ud i byer og bygder i hele landet til sårbare børn og unge, og at vi får mange diskussioner undervejs, om, hvordan indsatserne skal være.

Men start med at lave indsatshold til at nedbringe sagsbunkerne. Anvend vort gode personale til borgerkontakten, og danske hjælpere til at journalisere, afdække, forske – dog sammen med vore egne forskere og kultur-kendere – og den slags arbejde der ikke behøver direkte borgerkontakt. Afdæk hvor man kan lave fælles gruppeterapier med fordele, hvilke familier der er mest sårbare, og hvilke børn der mest sårbare.

Bed om ekstra personel til politiet i en årrække, således vi ikke ser trusler mod den del af befolkningen der løfter åget med at sige kriminalitet imod i deres lokalsamfund, og sørg for supervision, videreudvikling, kurser og kompetenceløft til de medarbejdere der klarer dagen og vejen derude. Sørg også for at planlægge lønløft, kompetenceløft osv. på den lange bane.

Det må ikke blive sådan, at det alene er Danmark der satser på VORES børn og unge, og vi ufortrødent bruger pengene på en række indsatser der ikke virker, eller en lang række andre ting: Vi må også prioritere, og vise at vi mener det alvorligt med vore børns tryghed, sikkerhed for voldtægt, seksuelle overgreb, vold, misbrug i hjemmet, samt udsathed og sårbarhed i det hele taget.

Der lægges i dette forslag op til en god portion egen-finansiering, der skitseres en række andre sociale problemstillinger der er med til at forstærke udsathed hos en række børn og børnefamilier, og der berøres også, at der er behov for straks-indsatser på sagsbehandling – og meningen med denne er også, at der tilvejebringes ressourcer til terapi, krisesamtaler, forebyggelse af selvmord, indsatser imod seksuelle overgreb opprioriteres, og at Naalakkersuisut begynder arbejdet.

Det er vanskeligt men nødvendigt.

Men først og fremmest: Kom i gang med arbejdet.

Nu er der ENDELIG flertal for, at sikre børn og unge så meget hjælp som muligt.

Vi vil holde nøje øje med, om man søger at sylte, nedprioritere, nedskalere, eller sabotere samarbejdet og

**SULEQATIGIISITSUT
SAMARBEJDSPARTIET**

henvendelserne til den danske stat.

De ar som mennesker får, der kunne have været undgået med rette terapi, socialfaglige indsatser, uddannelse og samfundsmæssig adfærdsændring, mentalitetsændring, samt simpel kærlighed, næstekærlighed og et godt opbygget socialsystem, er næsten ikke til at bære nedarves generation efter generation. Det er ikke okay, blot at kaste hænderne i vejret og sige; det lykkedes ikke, så véd vi ikke hvad vi skal gøre. Vi er nødt til at blive ved, indtil. Indtil det lykkes, indtil det sidste barn er hjulpet, indtil vi ikke har flere ødelagte familier, flere ødelagte menneskesjæle, flere vi lægger i jorden for tidligt, flere virkelige uhyrer i mørket for børn, og flere lokalsamfund der står med så store problemer som nogle af dem gør nu.

Det skal være i dag, at den knækkede kurve på tallene begyndte. Det skal være i dag, vi kigger tilbage på, historisk og siger; dengang stod vi sammen. Alle sammen. Og hjalp hinanden og børnene.

Det var heldigt vi gjorde det.

Det blev den afgørende start på vor fremgang socialt, økonomisk og uddannelsesmæssigt. Det var hårdt, men den 27. maj 2019, startede vi på den bedre fremtid vi står i nu.

Den dag vendte vi endelig vore prioriteringer i samfundet om, og takket være dette, har vi det samfund vi har i dag; med fremgang, ro, uddannelse og hinanden. Et stærk og sundt samfund med stærke og sunde mennesker. Vi gjorde det.

Med disse ord indstiller vi nærværende til vedtagelse med det samme, og henstiller den går til næste behandling i Salen, direkte.